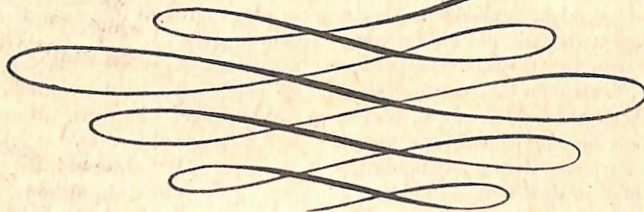

van Mens tot Mens

Ledenorgaan van de Vereniging voor Maatschappelijk Werk op Humanistische grondslag 'Humanitas'. Redactie: T. v. Grootheest en C. M. Swiebel. Redactie-secretaris: H. v. Schaaik. Administratieadres: J. W. Brouwersstr. 16, Amsterdam-Z, Postgiro 582000

Wat is reclasseren?

Hoe komt het, dat er mensen zijn die in conflict met de maatschappij komen? Dat is een oude vraag, waar zeer veel over gedacht en geschreven is. Wanneer men alle antwoorden probeert samen te vatten, dan tonen die altijd twee facetten. In de loop der tijden zijn er geweest, die de diepste achtergronden van die conflictsituatie menen te moeten wijten aan de gegevenheden, de kwaliteiten of misschien juist het gebrek daaraan, waarmee een mens in de wereld komt. Wanneer een mens geboren wordt, is hij geen onbeschreven blad papier. Hij komt nooit als neutrale persoon in deze wereld, maar hij doet zijn intrede in het leven met een hoeveelheid van soms tegenstrijdige neigingen en mogelijkheden of misschien van onmogelijkheden. Dat is de bekende **aanlegtheorie**.

Aan de andere kant komt de mens in deze wereld nooit in een neutrale omgeving, want hij wordt ergens geboren in een concrete situatie. De plek waar men voor de eerste maal het leven ontmoet, waar het 'zó zijn' van de wereld blijkt, waar men zich levensbeelden verwerft, is allerm minst neutraal. Er zijn er die zeggen, dat het juist de ontmoeting met deze plek is, die tot gevolg kan hebben, dat de mens zozeer in een conflict-situatie gedreven wordt, dat hij tot wangedrag komt. Dit is de **milieutheorie**. Weer anderen nemen aan, dat zowel de aanleg als het milieu en hun onderlinge wisselwerking doorslaggevend zijn voor de vorming of misvorming van de mens.

De mens is een totaliteit. Alle facetten van ons menselijk bestaan zijn onlosmakelijk op elkaar betrokken. Eén van de facetten en wel een zeer belangrijke is de lichamelijke conditie, waarmee de mens door dit leven gaat. Gelukkig is het niet zo, dat mensen, die lichamelijk met slechte kansen op de wereld komen, als het ware voorbestemd zouden zijn om te mislukken in het leven. Maar daar in wezen lichamelijke tekorten, wanneer ze door het milieu óf genegeerd worden óf wanneer er veel te veel aandacht aan besteed wordt, een mens in de verlatenheid kunnen drijven, liggen daar mogelijkheden voor een asociaal, eventueel antisociaal levensgedrag.

Een ander facet van ons menselijk bestaan is, dat wij rationele wezens zijn. In dit wereldbeeld worden aan de mens van van-

Op zaterdag 27 september a.s. zal in de meeste gemeenten wederom de Nationale Reclasseringsdag worden gehouden. Het tweeledige doel van de organisatie van deze dag is: verbreiding van de reclasseringsgedachte en fondsenwerving voor de reclasseringsinstellingen van alle gezindten. De actieperiode loopt van 15 t/m 28 september. Dit betekent, dat gedurende deze gehele periode de reclassering in het middelpunt van de belangstelling zal worden geplaatst en dat de fondsenwerving niet uitsluitend op zaterdag 27 september, maar in vele gemeenten reeds eerder een aanvang zal nemen. Wij wekken alle lezers die daartoe in staat zijn op, tot steun aan de reclassering en vooral op de Nationale Reclasseringsdag de nodige hulp als collectant te geven.

daag hoge intellectuele eisen gesteld. Het aantal kinderen dat op school leermoeilijkheden vertoont, wordt groter. Het is niet te verwonderen, dat men onder criminelen verstandelijk zwakbegaafde mensen aantreft. Zij werden in de conflictsituatie gedreven, omdat zij moesten beantwoorden aan eisen waartegen zij verstandelijk niet opgewassen waren. Ook dit kan leiden tot gevoelens van minderwaardigheid en eenzaamheid en tot de uiterlijke verschijningsvorm daarvan, nl. wangedrag.

Er komen ook mensen ter wereld, die psychisch gestoord zijn. Velen van hen lijden aan een grote mate van gevoelsarmoede en zijn niet in staat om in hun leven waarachtige gevoelsrelaties tot hun medemensen op te bouwen. En door hun eenzaamheid komen deze mensen soms tot allerlei vormen van afwijkend gedrag. Het is vaak zo: hoe eenzamer een mens is, des te meer zal hij geneigd zijn ervoor te zorgen dat men zich met hem bezig móét houden.

Maar, zoals gezegd, wij beginnen ons leven ook ergens in de

wereld. In de ontmoeting met dit ergens kan het zijn, dat we ons ook verlaten gaan voelen. Nemen wij de levensgeschiedenissen, zoals die zijn neergelegd in de dossiers van criminelen, dan lezen we daarin vaak, dat er in de familie krankzinnigheid voorkwam, epilepsie, dronkenschap. Of we lezen dat deze mens in zijn leven nooit enigerlei vorm van emotionele geborgenheid heeft gekend. Een 'thuis' hebben velen nooit gekend. Het is voor iemand die reclassereert noodzakelijk, dat hij om te beginnen één ding aanvaardt, namelijk dat in onze samenleving het belang van de enkeling ondergeschikt gemaakt is aan dat van de gemeenschap. Maar betekent dit ook, dat wij de wets-overtreder mogen straffen? Als men ziet in welke omstandigheden deze mens opgegroeid is, heeft men dan nog het recht om hem te straffen? Ja, want de ergste liefdeloosheid die een mens tegenover de ander ten toon kan spreiden bestaat hierin, dat hij bij voorbaat geneigd is de ander de verantwoordelijkheid voor eigen leven te ontnemen in de zin van: 'Stakker, je kon het niet helpen.' Men moet zo lang dit mogelijk is appelleren aan het gevoel van verantwoordelijkheid. Misschien is het

wat sterk gezegd, maar wij hebben recht op straf. En dat mag ons niet onthouden worden.

Reclassering heeft niets te maken met het verdoezen van de grenzen. De grenzen moeten scherp getrokken blijven, maar binnen die grenzen trachten we de medemens te ontmoeten. Dat is reclasseren.

Reclasseren is: een mens, die misschien zijn hele leven thuisloos is geweest, een thuis geven. Dat wil zeggen, deze zekerheid te geven: van nu af aan is er een deur die voor hem openstaat, wordt er op hem gewacht, is er iemand die belangstelling voor hem heeft.

Zo draagt de ware reclassereerder de reclasseringsgedachte uit op eigen wijze, ook wanneer de omstanders zich cynisch en smalend over het werk uitlaten, dat toch immers onbegonnen is. En dat resultaat dan? A. Roland Holst zei eens:

Ik zal de halmen niet meer zien
noch binden ooit de volle schoven,
maar doe mij in den oogst gelooven
waarvoor ik dien ...

Groepswerk: werken in groepsverband

'Groepswerk' is een veelgehoorde term tegenwoordig. Wij willen niet zeggen dat het een modewoord aan het worden is, maar wij zijn wel een beetje bang dat iets, dat heel waardevol kan blijken voor het werk in de ontwikkelingsgebieden (en ook elders) belast wordt met wat te veel theoretische veronderstellingen en ook misverstanden.

Er is veel vakliteratuur over verschillende typen van groepswerk, die op verschillende terreinen van maatschappelijk en sociaal-cultureel en pedagogisch terrein worden toegepast. Maar laat ons nu hier de geleerdheid eens ter zijde laten en proberen een beeld te krijgen van wat datgene, dat wel met de term 'groepswerk' wordt aangeduid, in de praktijk van de sociale planning en de opbouw in onze ontwikkelingsgebieden kan betekenen. Een aantal mensen komt bij elkaar met een bepaald doel. Als we van 'groepswerk' willen spreken — een term die een zekere systematische opzet, een zekere werkmethode aanduidt — dan is er meestal in die groep één persoon, die tot taak heeft al die mensen te helpen gezamenlijk dichter bij dat doel te komen. Soms is die ene persoon een echt lid van de groep, komt uit dezelfde kring, uit dezelfde plaats (b.v. de kerkelijke gemeente) of hoort hij thuis in hetzelfde bredere organisatorisch verband (bij voorbeeld een organisatie voor maatschappelijk werk, een vakbond) als de andere leden. Hij is de gangmaker, de richtingaanwijzer. Soms ook is het een helper van buitenaf, die ervaren is in het groepsgesprek en die het doel, waarvoor men bij elkaar komt, goed beheerst. Soms ook zijn de rollen verdeeld en heeft de groep een eigen leider, die door iedereen in die rol aanvaard wordt, ook al weet hij niet méér dan de anderen over technische zaken en zit naast die leider de adviseur, die het materiaal voor het gesprek aandraagt en zo nodig helpt de knopen te ontwarren als men vastloopt.

Praten en werken in groepsverband, zoals hier bedoeld, is dus een middel tot een doel. Dat betekent in de eerste plaats dat het samenzijn van de groep niet een doel op zich zelf mag worden. Geen clubje om het clubje dus. Wel samenkomen om iets te bereiken, dat zijn belang heeft in het maatschappelijk leven rondom de groep; maar dat in de groep wordt onderkend, besproken, verhelderd, eigen gemaakt, voorbereid ... Het is dat doel, de belangstelling voor een probleem of een stuk werk, dat de afzonderlijke personen in een groep samenbrengt.

Een aantal personen dat samen om een tafel gaat zitten, is echter nog niet meteen een 'groep', waarin je iets kunt tot

stand brengen. Dat wordt pas duidelijk, wanneer dezelfde mensen — en niet in te groot aantal, hoogstens ongeveer een vijftien — regelmatig bij elkaar komen en wanneer er door hun samen praten en hun werken een zekere lijn loopt, die voor ieder lid van de groep duidelijk en zinvol is. Het moet ook niet een al te gezapig en rimpelloos samenzijn worden — dan vervalt men gauw tot de gezelligheidsclub, die doel is in zich zelf. Pas waar een gemeenschappelijk gevoel van onbehagen is, een gevoel dat het in een eigen dorp of wijk of organisatie niet gaat zoals het moet, dat er 'iets moet gebeuren' — pas in die sfeer is er binnen een groep de drijfkracht en de verbondenheid, die maakt dat twee méér moeten en willen weten dan één.

Niet altijd gaat het erom samen zo vlug mogelijk tot praktische, zichtbare resultaten te komen. Groepswerk heeft tijd nodig, want er spelen zich in de wisselwerking tussen de leden van een groep en hun leider allerlei ontwikkelingen af, die weer doórwirken in het denken en doen van de leden, ook buiten de paar uurtjes die zij in de groep doorbrengen. Elk mens heeft immers velerlei relaties en contacten, is lid van allerlei groepen, verenigingen, leef- en werkgemeenschappen. De 'groep', die zich doelbewust vormt om houvast te krijgen op de eigen plaats en taak, b.v. in de sociale planning, in maatschappelijk werk of jeugdwerk of agrarische sanering of industrialisatieproblemen — deze groep kan, als zij in haar opzet slaagt, een soort dynamo, een krachtbron zijn, die als geheel én via haar afzonderlijke deelnemers uitstraalt in allerlei richtingen en langs allerlei kronkelwegen.

Zo gezien heeft het groepswerk eigenlijk altijd een tweeledig doel: het 'officiële' uitgesproken en afgesproken doel, dat de te bespreken onderwerpen, de te verzamelen gegevens, de te maken plannen e.d. bepaalt; daardoorheen de vormende, inspirerende en verhelderende werking die van de informele groep zelf uitgaat, de bezinning op eigen meningen en standpunten en de ontmoeting met anderen, die de dingen weer anders zien, waardoor elk rijker en sterker kan worden. Dit is het (minder uitgesproken) doel op korte termijn, dat vaak eerst voor een goed deel bereikt moet zijn, wil het eigenlijke onderwerp van gesprek kans van slagen hebben. Mensen die zich onzeker voelen als zij staan tegenover problemen die hen min of meer overvallen, worden het niet gemakkelijk eens. Mensen die samen met anderen, voelen dat zij greep beginnen te krijgen op die moeilijke problemen, worden het óók niet altijd

eens; maar zij durven het beter aan om het met elkaar óneens te zijn en komen er langs die weg gemakkelijker toe om zich te uiten en het 'waarom?' en het 'hoe zwaar?' van de verschillen rustig onder ogen te zien. Dan blijkt er ook vaak veel meer ruimte voor oplossingen, die geen compromissen-zonder-overtuiging zijn. Tegenstellingen en teleurstellingen worden dan samen verwerkt.

Een groep, die werkelijk groep is geworden in deze zin, kan echter ook kleiner worden dan de som van haar leden — dwaas als het zo op het eerste gehoor mag klinken. Het beeld dat ons hier voor ogen staat is dat van de groep die zich zo 'lekker voelt' in de samen-gewonnen veilige beslotenheid, dat haar leden niet meer de frisse wind van een ingewikkelde, verwarde en steeds veranderende buitenwereld met zich meebrengen en door de samenspraak één laten waaien. Men sluit die wereld van 'de anderen' buiten en vereenvoudigt alle problemen tot dat het lijkt alsof alleen deze éne groep (niet misschien nog een paar andere, verwante en gelijkgestemde ergens anders) in een soort luchtledig de problemen van de jeugd, of van de agrarische jongeren of van wie of wat de leden heeft bijeengebracht, moet en kan oplossen.

Op zich zelf is dit niet zo erg, kan het zelfs — tijdelijk — zijn waarde hebben in het kader van de doelstelling van het groeps-werk op korte termijn, zoals die hierboven werd aangegeven. Als het maar niet zó wordt, dat de groep als geheel en haar leden vast lopen in wat zij zelf in deze 'afgeschermd' beslotenheid hebben uitgedacht en geconcludeerd.

De maatschappelijke ontwikkeling gaat door en de samenleving is in beweging, hier wat sneller, daar wat éenzijdiger, ergens anders met schokken. 'Groeps-werk' als één van de ondersteunende en richtinggevendende hulpmiddelen om die beweging in de samenleving zo harmonisch mogelijk te doen verlopen en te verwerken, vereist realisme en **verdraagt geen overschatting van de eigen waarde van de groep**. Voor de deelnemers aan een stuk groeps-werk is dit slechts een **tijdelijke brug** tussen het oude en het nieuwe, waarna elk op eigen plaats en in eigen veelzijdige verhoudingen verder gaat — verrijkt, met ruimere horizon. Misschien bevrijd van veel ballast van

verouderde tradities en ideeën en gewapend met nieuw begrip en een stukje innerlijke zekerheid om op terug te vallen als het tegenloopt.

Het is de leider en vooral de adviseur of initiatiefnemer van buitenaf (de deskundige) die de groep moet helpen het oog **op de realiteit 'buiten' gericht te houden** en om te voorkomen dat men zich ertoe laat verleiden om uit die realiteit weg te vluchten in de gesprekken en plannen die zich binnen de groep ontwikkelen. Veel hangt af van punten als: **samenstelling van de groep** (niet té heterogeen en toch met mensen die elk weer een eigen plaats in het maatschappelijk leven hebben of zullen innemen) en **de opzet: programma** (niet te theoretisch, duidelijk in relatie tot de levende werkelijkheid in de **eigen** omgeving; niet te veel materiaal inéens en toch zo dat men zich er flink mee moet bezighouden); regelmatige bijeenkomsten met voorbereiding door de groepsleden met anderen daar tussen in; ruimte voor improvisatie en wijziging al naar de opgedane ervaringen; voor beperkte tijdsduur gepland etc.), **leiding** (vaste gespreksleider, die ofwel door de groep is aangewezen, ofwel in overleg met de groep een duidelijke plaats heeft ingenomen en daarop is aanvaard; een leider heeft soms graag een deskundige achter de hand om zijn taak mee te bespreken; **werkwijze** (op de eerste plaats eigen activiteit en eigen tempo van de groepsleden; eventuele inleidingen kort en met veel voorbeelden en vraagpunten; tijd voor discussie in kleine groepjes, uitwerken en/of 'opvoeren' van voorbeelden e.d.; voorbereiding door de leden zelf, b.v. door tussentijds verzamelen van gegevens e.d.).

Algemene richtlijnen zijn voor 'het groeps-werk' niet te geven — alleen enkele voorzichtige suggesties, zoals hierboven werd gedaan. Hoofdzaak is, dat het groeps-werk hulpmiddel blijft tot een doel (of verschillende, in elkaar grijpende doeleinden), dat door de groep zelf beleefd en meebepaald wordt. Groeps-werk mag dus, in deze zin bedoeld, nooit zijn 'be-werken' van een groep mensen: het is werken in- en werken met. En degene die zich 'groeps-werker' wil laten noemen, is de helper van de groep en niet de man die aan marionettentouwjes trekt.

L. HIJMANS

Het jaarverslag over 1957

Het vorige nummer van 'van Mens tot Mens' was vrijwel geheel gewijd aan het jaarverslag over 1957. Het was onze gewoonte in het jaarverslagnummer tevens een kopie af te drukken van de verklaring, van de accountant van onze vereniging, over de gecontroleerde jaarstukken. Die verklaring volgt ten behoeve van alle belangstellenden hieronder:

Mijne Heren,

Wij hebben de eer u hiermede te berichten, dat wij de jaarrekening van uw Vereniging over het jaar 1957 hebben gecontroleerd en akkoord bevonden. Ten blijk hiervan voorzagen wij deze jaarrekening van een dienovereenkomstige verklaring.

Hoogachtend,

WEGERIF & LEGUYT
en SWILLENS.

w.g. (A. A. M. VAN PINXTEREN)

In het eind 1958 te openen

A. H. GERHARDHUIS TE AMSTERDAM

is o.m. plaats voor onderstaande functionarissen:

- a. hoofd van de huishouding met ervaring (intern)
- b. kok tevens hoofd van de keuken
- c. hoofd linnenkamer (eventueel intern)
- d. kantoorbediende (voor loonadm., eenv. boekhouding, telefoon en typen)
- e. technisch vakman (bekend met oliestook, centrale verwarming, elektriciteit, enz.)

Voor e. dienstwoning (2 slaapk.) beschikbaar (per 1 oktober).

Voor verder verplegend, keuken- en huishoudelijk personeel volgt, zo nodig, t.z.t. een nadere oproep, doch eventuele sollicitanten kunnen zich nu reeds melden.

Het Gerhardhuis ligt in Slotermeer en is een tehuis voor buitenkerkelijke ouden van dagen, plaats biedende aan 235 personen.

Schriftelijke sollicitaties met opgave van verlangd salaris binnen een week aan de directeur, p/a Administratie A. H. Gerhard Stichting, Plantage Middenlaan 88-I, Amsterdam-C. In de linkerbovenhoek soll. G. H.

Prijsvraag 1958

Iedereen doet mee aan ronde 1 en 2

Wie heeft er nog geen boekje?

U heeft nog geen boekje? U die lid bent van Humanitas heeft nog geen boekje met prijsvraagkaarten? Hoe kan dat? Vergeten? Maar beste mensen, dat kan toch niet! We hebben nog zo afgesproken, dat u zich onmiddellijk van zo'n boekje zou voorzien, en dat u ogenblikkelijk uw vrienden en kennissen te lijf zou gaan en niet zou rusten voordat ze allemaal een -2-3-4 of 5 wedstrijdkaarten zouden hebben gekocht?

Het is nog niet te laat!

U hebt nog de gelegenheid om heel wat kaarten te verkopen, want de actie loopt tot 30 november, maar stelt u het dan niet meer uit want anders wordt het werkelijk te laat.

Hoe zit dat ook weer met die boekjes?

Laten we u het nog even uit de doeken doen. In elk boekje zitten 20 wedstrijdkaarten en deze kaarten kunt u verkopen voor 50 cent per stuk. U behoeft dus zelf niets te betalen, u kunt bij uw afdelingsbestuur de boekjes die u nodig denkt te hebben halen, en pas wanneer u de kaarten verkocht hebt vindt de afrekening plaats. Heeft u door welke omstandigheid dan ook een aantal kaarten niet verkocht, dan worden die zonder meer teruggenomen en rekent u alleen de werkelijk verkochte kaarten af.

Mocht u in het lijstje met adressen dat hiernaast staat afgedrukt geen adres tegenkomen in uw woonplaats, dan kunt u boekjes bestellen bij het Centraal Bureau van Humanitas, J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam.

Hoe zit dat ook weer met die kaarten?

Op elke kaart staat een rebus, degene die de kaart koopt dient de rebus op te lossen (niet zo'n grote kunst) de kaart in te sturen en dan rustig af te wachten op de dingen die komen gaan. Wat gaat er komen? Als de oplossing goed is, dan dit: De deelnemer dingt mee naar een van de prachtige prijzen uit de eerste ronde en hij krijgt de wedstrijdkaart toegezonden voor de tweede ronde!

Hoe zit dat ook weer met die tweede ronde?

Heel eenvoudig. Dit is de ronde met de grootste kansen. Ten eerste omdat alleen de goede oplosers van de eerste ronde eraan mee mogen doen. Ten tweede omdat de opgave moeilijker en het aantal goede oplosers dat mededingt naar de prijzen van de tweede ronde dus kleiner is. Ten derde omdat het aantal prijzen in de tweede ronde groter is. Zoals we al zeiden, vanuit het Centraal Bureau krijgen de goede oplosers de wedstrijdkaart voor de tweede ronde toegezonden en als ze de rebus oplossen op de kaart minimum 50 cent aan extrapostzegels plakken en de wedstrijdkaart binnen de daarvoor gestelde termijn insturen, dan is de zaak gezond.

Hoe zit dat ook weer met die prijzen?

Hier komen ze:

★ Eerste ronde

Hoofdprijs: Fiat 500 t.w.v. f 3850,-; tweede prijs: Philips' televisieontvanger, 53 cm, t.w.v. f 995,-; derde prijs: Solex de Luxe t.w.v. f 399,50; vierde prijs: Philips' bandrecorder t.w.v. f 398,-; vijfde prijs: Rover elektrische wasmachine met wringer t.w.v. f 389,-.

★ Tweede ronde

Hoofdprijs: Fiat 600 t.w.v. f 4940,-; tweede prijs: Philips' televisieontvanger, 53 cm, t.w.v. f 995,-; derde prijs: Gero Zilvium Elitecassette t.w.v. f 973,95; vierde prijs: Solex de Luxe t.w.v. f 399,50; vijfde prijs: Philips' bandrecorder t.w.v. f 398,-.

Bovendien in beide rondes nog honderden andere prijzen, w.o. rijwielen, horloges, elektrische scheerapparaten, fototoestellen, enz.

Hoe zit dat met de medewerkersloterij?

Medewerkers aan deze prijsvraag ontvangen voor elke twintig wedstrijdkaarten die zij voor 30 november 1958 afrekenen, één medewerkerslot. Wat kunt u in deze medewerkersloterij winnen? Dat hangt mede van u zelf af, want als wij 3000 gratis medewerkersloten kunnen uitreiken, dan stellen wij als prijzen beschikbaar: 1 dames- of herenfiets; 2 dames- of herenhorloges; 20 boekenbonnen t.w.v. f 10,- elk.

Bij 4000 medewerkersloten: 1 radiotoestel t.w.v. f 350,-; 2 dames- of herenfietsen; 3 dames- of herenhorloges; 25 boekenbonnen t.w.v. f 10,- elk.

Bij 5000 medewerkersloten stellen wij beschikbaar: 1 radiotoestel t.w.v. f 350,-; 3 dames- of herenfietsen; 10 dames- of herenhorloges; 50 boekenbonnen t.w.v. f 10,- elk.

U ziet het, hoe meer medewerkersloten wij uit kunnen reiken, des te groter wordt het 'prijzenpakket'.

Wij wensen u met de verkoop van deelnemerskaarten veel succes en hopen dat wij u veel 'medewerkersloten' kunnen uitreiken.

Waar kan ik mijn boekje bestellen?

Aalsmeer: H. Swart, Spoorlaan 43. Amersfoort: mevr. T. Roovers-Fahner, Kleine Spui. Amstelveen: J. van Balkom, Middeldorpstraat 21. Amsterdam: bureau Vondelstraat 61. Appelscha: mevr. A. Eisenga-Zwart, Boslaan 1. Arnhem: J. M. Woestenenk, Onderlangs 19. Assen: W. A. H. 't Hart, Nansenstraat 31. Bergen op Zoom: M. Deenen, Jan de Wittstraat 8. Beverwijk: A. Sluis, Kees Delfsweg 56. Breda: W. Kerste, Zandbergerweg 20. Delft: J. Reinsma, Laan van Altena 20.

Deventer: mevr. Bouwknecht, Diepenveenseweg 176. Dordrecht: M. Adamse, Adolf van Nassaustraat 1. Drachten: mevr. A. Scheele, De Meent 41. Gewest Drente: W. J. Wolters, Vaart N.Z. 184. Assen. Eindhoven: mevr. J. Westmijze-Keestra, Hazeloop 21. Gooi-Noord: mevr. P. Hienekamp-Ehrbecker, Huizerstraatweg 14 b, Naarden. Gouda: H. J. Barnard, Gravin Beatrixstraat 21. Groningen: mevr. D. Hesse-Edens, Soerabajastraat 57 B. Den Haag: mevr. W. Röpke-v. d. Elsen, Ern. Staatsstraat 30. Haarlem: mevr. J. Dekker-Bongers, Linschotenstraat 87 rd. Heerenveen: S. Blumers, M. de Grotestraat 30. Den Helder: G. H. Böhmer, Reigerstraat 9, Den Helder. Hengelo (Ov.): R. Wensink, Weth. Kampstraat 41. Hilversum: J. Lamark, Wezellaan 19. Hoogeveen: P. D. Dekker, De Costastraat 43. Hollandscheveld: K. de Vries, Rieghdijk 32 a. Houtgehage: mevr. E. P. v. Doren-Tammens, Schoolwijk 23 a. Leeuwarden: mevr. F. Oostra-de Vos, Helmersstraat 7. Leiden: J. v. d. Waals, Buys Ballotstraat 13. Loosdrecht: mevr. C. Sormani-Meurs, Lindelaan 22. Nw. Loosdrecht. Marum: G. Hof, Boelewijk F 43, De Wilp. Meppel: mevr. G. A. van Beem, Dr. Kuyperstraat 6. Mijnstreek: P. Matze, Petroniusstraat 7, Heerlen. Nijmegen: mevr. Brussen-Evers, Weurtseweg 402. Opsterland: F. Tolmans-Bosma, Terwispel. Rotterdam: directeur Humanitas, Heemraadsingel 170. Sneek:

mevr. D. Vonk-Schreuder, Dr. Wumkesstraat 14. Texel: mevr. De Jong-Jongeboer, Kogerweg 34, Den Burg. Tilburg: A. Mortel, Blazoenstraat 58. Utrecht: mevr. Bruinsma, Herenstraat 38. Velp: mevr. D. Daane-Holster, Torckstraat 16. Velsen: O. Bakkelo, Bloemend.str.weg 147, Santpoort. Vlaardingen: mevr. M. Spronk-Bouter, Burg. Verkadesingel 3 A. Voorburg: mej. A. den Boestert, Pr. Mariannelaan 84. Wageningen: J. E. Vogt, Gladiolenstraat 40. Winschoten: B. Wijma, Acacialaan 30. Woerden: mevr. J. Vergeer-Dijkmeijer, Nieuwstraat 6-I. Zaltbommel: W. Jager, S. Lohmanstraat 14. Zaanstreek: A. Smeenk, Jac. Rekstraat 25, Zaandam. Zeist: mevr. A. E. van Tilburg-Marinus, Joh. v. Oldenb.laan 124. Zierikzee: mevr. C. van Sloten-Boekel, Touwbaan 10. Zutphen: mevr. Jansen-De Vries, Praebsterkamp 24. Zwolle: W. Overmars, Fresiastraat 41.

Als u in bovenstaande lijst niet een adres kunt vinden in de plaats waar u woont, dan kunt u uw boekjes rechtstreeks bij het Centraal Bureau, J. W. Brouwersstraat 16 te Amsterdam bestellen.

Als u echter in Drente woont, dan kunt u, als er geen adres is in uw woonplaats, uw bestelling opgeven aan het Gew. Centr. van Humanitas in Drente, p/a W. J. Wolters, Vaart N.Z. 184, Assen.

Nieuwe damesbladen dienen zich aan

Onze lezers zullen zich nog wel herinneren, dat wij in 'Van Mens tot Mens' ongeveer twee jaar geleden een stuk uit het bijvoegsel 'P.S.' van 'Het Parool' hebben overgenomen, waarin met enige verontrusting werd gewaagd van de probleempost-rubriek in damesbladen.

Post die beantwoord wordt door speciale doch anonieme redacteurs(trices). Wij hebben toen in een volgend nummer een overzicht gegeven van reacties van lezers van ons blad op deze 'Paroolpublicaties'. (Lezers die deze artikelen niet kennen, behoeven de hierna volgende regels slechts te lezen om te begripen waar het destijds om ging).

'Het Parool' heeft het belangrijk genoeg gevonden nog eens terug te komen op het destijds gestelde probleem in een redactioneel commentaar op een berichtje, waarin nieuwe damesbladen worden aangekondigd. Wij nemen het artikel uit 'Het Parool' van maandag 8 september in zijn geheel over.

Ongeveer tegelijkertijd begonnen dezer dagen twee grote reclamecampagnes, die nieuwe damesweekbladen inleiden. De ene actie wil het weekblad Romance onder de aandacht van het publiek brengen, de andere belangstelling wekken voor het weekblad Rosita. De campagnes zijn groots opgezet; men werkt in de actie voor Romance zelfs met een prijsvraag, waarmee f 76.000,— te verdienen valt. Een en ander wordt onder meer door op ruime schaal verspreide folders openbaar gemaakt.

Nu valt het op, dat in deze folders nergens de naam van een uitgever wordt genoemd. Ons is intussen gebleken, dat Romance een uitgave is van de in Amsterdam gevestigde Geïllustreerde Pers, die ons dit bij navraag ook bevestigde. Rosita is een uitgave van de Spaarnestad in Haarlem; het is namelijk in feite geen volkomen nieuw blad, maar een voortzetting van het bij laatstgenoemde uitgeverij verschijnende Goed Nieuws. In het nummer van 30 augustus van dit laatste blad wordt Rosita aangekondigd als het nieuwe 'jasje'.

Bij de Spaarnestad verschijnen ook de Katholieke Illustratie, Beatrijs, Panorama en Libelle; de beide eerst genoemde dragen een duidelijk katholieke signatuur. Panorama en Libelle daarentegen worden als 'neutrale' bladen aan de man of de vrouw gebracht. Dit onderscheid komt o.a. hierin tot uitdrukking, dat

b.v. in Amsterdam de distributiepunten van de beide groepen bladen zorgvuldig zijn gescheiden.

De belangrijkste bij de Geïllustreerde Pers verschijnende bladen zijn Margriet en Revue, beide 'neutraal'. Uit de folders van Romance en Rosita, die ons onder ogen kwamen, kregen wij de indruk, dat ook deze nieuwe bladen een soortgelijk karakter dragen.

Wij vestigen op een en ander de aandacht, om een zeer bepaalde reden. Ongeveer twee jaar geleden hebben wij in ons zaterdagavondbijvoegsel P.S. gewezen op het feit, dat enkele van onze grootste, door vele honderdduizenden gelezen damesweekbladen op essentiële punten een katholiek signatuur droegen, ofschoon zij naar buiten de indruk wekken een zgn. neutrale koers te varen.

Wij hadden daarbij met name op het oog de in deze bladen voorkomende brieven-rubrieken. Het merendeel van de binnenkomende, vaak zeer overvloedige 'probleempost' wordt, zo bleek ons toen, niet in die rubrieken afgehandeld, maar in een persoonlijke correspondentie tussen de afzender en het blad.

Destijds hebben wij uitdrukking gegeven aan onze verontrusting over het feit, dat op deze manier mensen vaak hun intiemste problemen voorleggen aan onbekenden, zonder er zich van bewust te zijn, dat deze onbekenden een katholieke levensbeschouwing zijn toegedaan. Ook iemand, die niet godsdienstig is, of tot een der protestantse kerken behoort, krijgt, wanneer hij of zij b.v. zijn of haar huwelijksmoeilijkheden aan het blad voorlegt (en dat gebeurt verbazend vaak) een antwoord, waarin de gesuggereerde mogelijke oplossing altijd getoetst is aan de katholieke zedenleer.

Degeen, die om raad aanklopt, is zich daarvan in zeer vele gevallen echter volstrekt niet bewust en weet niet, dat de ongetwijfeld naar beste weten gegeven raad wellicht heel anders zou zijn uitgevallen, wanneer hij zich om advies had gewend tot iemand, die een humanistische levensvisie is toegedaan of een reformatische christen is.

Nu wij in een folder, waarin Rosita wordt aangeprezen, lezen, dat een van de rubrieken in dit blad 'Onder de roos' zal heten, waarin iedere abonnee raad kan vragen en 'wijze, weloverdachte adviezen' zal krijgen 'ook als het om diep menselijke problemen gaat', willen wij nogmaals de aandacht vestigen op hetgeen wij enkele jaren geleden ter zake schreven. Redactie Het Parool).

Uit de jaarverslagen van onze drie grote afdelingen

Rotterdam

Onze grootste afdeling aan de Maas kwam dit jaar met een keurig verzorgd jaarverslag in druk uit de bus. Op het titelblad stond: kantoor: Heemraadsingel 170 — tel. 35840.

Deze paar woorden geven de in 1958 gevonden oplossing van één van de grootste zorgen in 1957 van het bestuur van Rotterdam weer. Men kon in Rotterdam in 1957 eenvoudig niet verder omdat het kantoor veel te klein was. Gelukkig kon dit euvel voor dat het jaarverslag over dit 'knellende' jaar geschreven werd, verholpen worden. De afdeling heeft nu, sedert 1 april 1958, van alle onderdelen van Humanitas, het mooiste kantoor. Uit het jaarverslag blijkt op vele plaatsen welk een opluchting deze nieuwe kantoorruimte voor het bestuur en staf zal betekenen.

De bijzondere organisatievorm van onze grootste afdeling blijkt al direct in dit verslag: 'Onderafdelingen van Humanitas' komen nl. alleen in Rotterdam voor. Het zijn: Charlois, Crooswijk, Hilligersberg, Schiebroek, Hillesluis, Noord Overschie, Pendrecht, Vreeswijk-Bloemhof, West I, West II, IJsselmonde en Zuidwijk, alle met een eigen en volledig bestuur.

Aan het eind van het jaar waren in dienst van de afdeling: één directeur, één maatschappelijk-werk-adviseur, 5 maatsch. werksters, één administratrice, één kantoorbediende en één gezinshulp.

In nauwe samenwerking met deze maatschappelijk-werk-staf, werkte voor Humanitas een grote groep vrijwilligers in Rotterdam. Blijkens het jaarverslag 272 vrijwilligers in 1 functie, 41 vrijwilligers met 2 functies, 19 vrijwilligers met 3 functies, 6 vrijwilligers met 4 functies en 1 vrijwilliger met 6 functies.

Met deze getallen zijn alleen zij bedoeld, die zich met directe hulpverlening aan medemensen bezighouden, want voorts hielp nog een groot aantal leden de vereniging met ledenwerving, collecten en andere inzamelingen. Activiteiten die natuurlijk even nodig zijn als de directe hulpverlening, waarmee o.m. het ingezamelde geld weer wordt besteed.

Het totaal der vrijwillige medewerkers 'over alles' bedroeg 339. Het ledental der afdeling steeg van 2183 tot 2474. Geheel in overeenstemming met het doel en de organisatievorm van onze vereniging vormde het algemeen maatschappe-

lijk werk het centrum waaromheen het gespecialiseerde werk zich kan groeperen in een verhouding die, zoals de samenstellers van het Rotterdamse jaarverslag dit uitdrukken: *'binnen het raam van een organisatie als de onze meer een vervloeting is en die wel theoretische maar weinig praktische problemen schept.'*

Het aantal afgelegde spreekuurbezoeken aan de gezamenlijke maatschappelijk werksters bedroeg 2194.

Een bijzonder levendige sectie bleek volgens het verslag van Rotterdam de sectie bejaardenzorg te zijn. Het aantal bezoeken aan onze sociëteiten bedroeg daar 22145 (20938) en wel in 658 bijeenkomsten met een gemiddelde opkomst per bijeenkomst van 34. De zorg voor bejaarden bleef evenwel niet beperkt tot deze sociëteiten, op vele andere wijze werd hulp verleend.

Binnen het raam van het Genootschap werd in Rotterdam door 40 leden van Humanitas reclasseringsarbeid verricht, één maatschappelijk werkster werkte geheel ten behoeve van de gerepatrieerden en twee jeugdmaatschappelijk werksters geven vorm en leiding aan het gezinsvoogdijwerk in de Rotterdamse afdeling. Aan het eind van het jaar waren 327 pupillen aan de zorgen van 58 gezinsvoogden toevertrouwd.

Belangwekkend is dat de afdeling Rotterdam de eerste afdeling van Humanitas is die in een afgebakende organisatorische vorm aan jeugdwerk gaat doen. In december 1957 werd de 'Stichting Kinderbouwcentrum' overgenomen. In samenwerking met jeugdzorginstellingen zal dit werk in de komende jaren ontwikkeld worden.

Verder worden in het jaarverslag nog behandeld het bijzonder gezinswerk (opheffingsarbeid), de zorg voor gerepatrieerden, de zorg voor migratie en het contact met de andere grote afdelingen van Humanitas.

De exploitatierekening van Rotterdam bleek te sluiten met een totaalbedrag aan uitgave en inkomsten van f 81342,79 waarbij bleek dat het fonds maatschappelijk werk van de afdeling ± f 1200,— was ingeteerd. De collecte bracht in 1957 f 6026,52 (bruto) op, f 300,— meer dan het vorig jaar en er werden 5859 prijsvraagkaarten verkocht in Rotterdam. Het verslag eindigt met enige wensen en plannen voor de toekomst. Dat mag van ons, want we zijn gewend dat Rotterdam ieder jaar enkele plannen om zeep helpt door ze uit te voeren.

Amsterdam

Het jaarverslag van de afdeling Amsterdam was gestencild, en op zulk een fraaie wijze, dat het zou kunnen dienen als reclamemateriaal voor een fabriek van stencilmachines, alleen zou de naam van de afdeling, vinden wij, beter buiten op het kaft kunnen worden vermeld, in plaats van binnenin.

In de inleiding zien we dat het ledental van de afdeling van 1135 kwam op 1232. Een toename van ruim 10 pct. Het bestuur is zich bewust dat een snellere groei noodzakelijk is.

De staf van het afdelingsbureau zag er in 1957 als volgt uit: één directrice, één maatschappelijk werkster voor het alg. maatsch. werk, één jeugd. maatsch. werkster, één maatschappelijk-werksterleidster van de gezinsverzorging, twee maatschappelijk werksters voor de gerepatrieerdenzorg, één administrateur en één kantoorbediende.

De sectie gezinsverzorging had twintig gezinsverzorgsters en gezinshelpsters in dienst.

Het ligt in de bedoeling in 1958 in de afd. Amsterdam te komen tot een groep van drie maatsch. werksters voor het algemeen maatschappelijk werk.

Via het spreekuur voor algemeen maatschappelijk werk werd in 371 gevallen hulp verleend. De eerdergenoemde personeelsuitbreiding van de sectie AMW dient speciaal om t.z.t. in verder afgelegen en nogal gesloten wijken van Amsterdam een gedecentraliseerd spreekuur te kunnen houden. Via het alg. maatsch. werk nam de afdeling Amsterdam tevens deel aan de voorbereiding van een algemeen project van onmaatschappelijkheidsbestrijding. De sectie vrijwillige verzorging telde 270 vrijwillige medewerkers, die 1475 gezinnen wekelijks bezochten. Meer dan f 2 miljoen aan steungelden gingen door de handen van deze sectie medewerkers. (Als we alle vrijwillige medewerkers van de afdeling Amsterdam bij elkaar tellen, komen we op 365.)

De sectie gezinsverzorging verleende hulp in 152 gezinnen met een totaal van 3063 verzorgingsdagen. De hulp van de sectie werd in 1957 485 maal ingeroepen, hetgeen betekent dat helaas velen moesten worden teleurgesteld. Het ledental voor de gezinsverzorging liep op van 272 tot 394.

In de sectie kindbescherming werkten 43 gezinsvoogden ten behoeve van 61 pupillen.

In het kader van de gerepatrieerdzorg werden door de twee maatschappelijk werksters, met behulp van vier stagiaires van de school voor maatsch. werk een zeer groot aantal huisbezoeken afgelegd. Bovendien zochten 100 gerepatrieerden via het spreekuur een hernieuwd contact met de maatsch. werkster.

In de sectie reclassering werkten 32 toezichthouders ten behoeve van 74 reclassenten, eveneens binnen het raam van het Genootschap.

In Amsterdam is de activiteit op het gebied van de bejaardenzorg later tot ontwikkeling gekomen dan in Rotterdam. Zij heeft ook een ander karakter en richt zich meer op het houden van culturele bejaardenontspanningsmiddagen. Aan het eind van het jaar had de afdeling Amsterdam twee van dergelijke clubs. Men wil er meer oprichten.

De gezamenlijke exploitatierekening van de afdeling en de gezinsverzorgingsdienst sloot met een jaarbedrag van f 91.888,04, zodat het bestuur wel een compliment toekomt voor de energie waarmee de fondsen werden gevonden om de uitgaven te dekken, die overblijven na verrekening van de gelukkig aanzienlijke overheidssubsidies.

De collectie bracht (wegens zeer slecht weer) in 1957 slechts f 3116,26 op en er werden door de afdeling 4476 prijsvraagkaarten verkocht.

Den Haag

De derde in de rij van onze grote afdelingen waar het maatschappelijk werk onder leiding van een plaatselijk directeur wordt uitgevoerd (en wel in de secties algemeen maatsch. werk, gezinsverzorging, gerepatrieerdzorg, kindbescherming en reclassering), bracht een wat kleiner, doch keurig verzorgd jaarverslag met een zeer fraai titelblad, over 1957, waar we de volgende gegevens uit konden putten:

De bezoldigde staf bestond in 1957 uit één directrice, één maatsch. werkster voor de gerepatrieerdzorg, één maatschappelijk werkster voor het algemeen maatschappelijk werk en één administratrice.

In de inleiding blijkt, dat de afdeling 77 zeer actieve vrijwillige medewerkers tot haar beschikking heeft, die naast hun hulpverleningswerk ook onderling een goed contact hebben, om zodoende middels vruchtbare groepsbesprekingen het werk zo goed mogelijk uit te voeren.

De sectie algemeen maatschappelijk werk rapporteerde 113 nieuwe gevallen van hulpverlening in 1957, waarvan onge-

veer de helft tot een langdurig contact tussen cliënt en maatschappelijk werkster leidde. Ten behoeve van een aantal langdurige contacten werden vrijwillige medewerkers ingeschakeld.

De afdeling Den Haag, met haar bescheiden staf, maakt een efficient gebruik van haar vrijwillige krachten, want ook in de gerepatrieerdzorg stonden vrijwilligers de maatschappelijk werkster bij in haar werk, vooral met de zgn. welkomstbezoeken. Aan 195 van de 426 gerepatrieerden in de buitenkerkelijke sfeer in Den Haag, werd door de maatschappelijk werkster directe en soms langdurige hulp verleend.

Er komt een zinsnede in het jaarverslag over de gerepatrieerdzorg voor, die wij gaarne letterlijk willen overnemen. Zij spreekt voor zich zelf: 'Onder hen, die zich tot ons wendden, waren enigen die het betreunden niet eerder met ons in relatie te zijn gebracht. De indruk werd verkregen, dat dit een gevolg was van het feit, dat bij de levensbeschouwelijke registratie (van gerepatrieerden) meer formeel-juridisch dan op grond van de concrete situatie te werk wordt gegaan.'

Het gezinsvoogdijwerk, dat tot dusverre steeds door Humanitasleden onder auspiciën van 'Pro Juventute' werd verricht, werd in dit jaar in Den Haag in eigen hand genomen, enerzijds omdat de huidige (subsidie) wetgeving hiertoe direct aanleiding geeft, doch anderzijds ook omdat de structuur van onze vereniging (de specialisaties gegroepeerd

rondom het algemeen maatschappelijk werk) dit eist. Eerst in 1958 zal dit werk in Den Haag, in samenwerking met de afdelingen Delft en Leiden, in de nieuwe vorm op gang komen.

In de sectie reclassering werkten twaalf toezichthouders ten behoeve van 26 ex-gedetineerden. Er zijn nog meer medewerkers nodig voor dit werk, want zelfs in het jaarverslag zagen wij een oproep tot aanmelding als medewerker voor de reclassering.

De exploitatierekening, inclusief de rekening van de gezinsverzorging, sluit met een bedrag van f 38.547,90, zij het ten koste van een kapitaalvermindering van f 843,59 voor de afdeling en een zorgelijk tekort van de gezinsverzorging van ongeveer f 3000,-.

De gezinsverzorging is in Den Haag ondergebracht in een juridisch zelfstandige stichting, vandaar dat het verslag daarvan, onder eigen hoofd en met een aparte afrekening, achteraan komt. Wij lazen daar, dat in 63 (er waren 286 aanvragen!) gevallen gezinsverzorging of gezinshulp werd verleend.

De stichting had onder leiding van een vrijwillige leidster in 1957 zeven gezinsverzorgsters en gezinshelpsters in dienst. De afdeling Den Haag heeft het financieel niet gemakkelijk gehad. Uit alles blijkt, dat de verwerving van het nodige werkkapitaal eigenlijk het hoofdprobleem voor het ijverige Haagse bestuur vormt. Zou dit kapitaal er zijn, dan zou uitbreiding van het werk tevens een feit worden.

v. S.

Ter gelegenheid van de Nationale Reclasseringsdag 1958

CEL

*Vierkante tralies
snijden transparante
gevangenen
de adem af.*

*Aan duisternis verwante
gedaanten
sterven levend af.*

*Hier geuren najaarsrozen
naar dood en graf.*

Leo Boekraad

Provinciale dagen voor maatschappelijk werk

In samenwerking met de vijf Zuidhollandse Sociale Raden organiseert de Stichting voor Maatschappelijk Werk in Zuid-Holland wederom een provinciedag voor maatschappelijk werk.

Dit jaar zal het onderwerp 'Dorps- en buurthuiswerk' worden behandeld. Als sprekers zullen 'smorgens' optreden de heren mr. C. Stapel, directeur van de volkshogeschool 'Allardsoog' te Bakkeveen en drs. E. Lopes Cardozo, wetenschappelijk hoofdbestuurder bij het sociologisch instituut van de Rijksuniversiteit te Utrecht, oud-directeur van 'Ons Huis' te Rotterdam. De eerste spreker zal het landelijk, de tweede spreker het stedelijk aspect van het buurthuiswerk nader belichten.

In de middagvergadering zal een forum worden gehouden over 'Dorps- en buurthuiswerk en levensbeschouwing'. Hierin zullen met de beide referenten deelnemen: mej. L. Hijmans, gecommitteerde voor de ontwikkelingsgebieden voor de vereniging voor maatschappelijk werk op humanistische grondslag 'Humanitas' te Amsterdam en de heren P. de Jong, soc. drs., directeur van het sociologisch instituut der Ned. Herv. Kerk te Utrecht; Kl. Laansma, soc. drs., chef van de onderafdeling onderzoek en planning van de afdeling onderzoek en maatschappelijk opbouwwerk van het Departement van Maatschappelijk Werk te 's-Gravenhage en dr. L. Schneider, gecommitteerde voor de ontwikkelingsgebieden vanwege de RK Kerk te Driebergen.

De conferentie zal op 23 oktober a.s. worden gehouden in de grote zaal van het gebouw Haagse Dierentuin, Benoordenhoutseweg 2 te 's-Gravenhage en zal om ca. 10 uur aanvangen en om ca. 4 uur eindigen.

Eventuele deelnemers kunnen zich via het Centraal Bureau van Humanitas voor deze conferentie opgeven.

Het bestuur van de Stichting voor Maatschappelijk Werk in de provincie Utrecht heeft het genoegen u uit te nodigen tot het bijwonen van haar provinciale dag 1958, op donderdag 9 oktober 1958, aanvang 10.30 uur in het gebouw Tivoli, Lepelenburg te Utrecht. Onderwerp: Arbeidsmoeilijkheden bij jongeren.

Toelichting. De stichting heeft een onderzoek ingesteld naar de sociale achtergronden van arbeidsmoeilijkheden bij jeugdige werknemers. Hierbij kwam ondermeer naar voren, dat, nog afgezien van de conjunctuurwerkloosheid, jonge werknemers vaak courant zijn op de arbeidsmarkt en de werkloosheid onder hen: wanneer deze zich over langere tijd

uitstrekt, bijzondere oorzaken moet hebben. Een nadere analyse van dit probleem wijst naar een belangrijk object van zorg. Gebleken is, dat in onze maatschappij niet alleen aan de opvoeding en het onderwijs, maar ook aan de selectie door de bedrijven, aan de arbeidsbemiddeling en aan de beroepskeuzevoorlichting veel ontbreekt.

De resultaten van het onderzoek zijn neergelegd in een rapport van drs. J. L. Haverda, destijds socioloog der stichting, getiteld: Onderzoek naar de sociale achtergronden van arbeidsmoeilijkheden bij jeugdige werknemers.

Preadviezen. Schriftelijke preadviezen zullen worden uitgebracht door:

Prof. dr. J. de Graaf, hoogleraar te Utrecht: De betekenis van arbeidsmoeilijkheden c.q. werkloosheid van jonge mensen.

Prof. dr. N. Perquin, hoogleraar te Utrecht: Welke middelen kunnen door de opvoeding, het onderwijs en het jeugdwerk enz. worden aangewend om deze moeilijkheden te voorkomen?

Dr. ir. M. G. Ydo, adviseur voor bedrijfsorganisatie te Amsterdam: Welke middelen kunnen vanuit de arbeidssituatie worden aangewend om deze moeilijkheden te voorkomen?

Co-referenten. Nadat de preadviseurs een korte toelichting hebben gegeven, zullen als co-referenten optreden:

De heer G. Hofman, directeur der Katholieke Levensscholen voor Jonge Arbeiders te Rotterdam.

Dr. Joh. H. Scheurer, personeelschef bij Van der Heem N.V. te 's-Gravenhage.

De heer J. Zwanikken, voorzitter van de Utrechtse Diocesane Bond der KAB, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Sectievergaderingen: Er zullen sectievergaderingen worden gehouden en er zal een 'forum' zijn. De lunch kost f 4,-.

Deelname. De drie preadviezen, die tevens als bewijs van toegang zullen dienen, zijn bij de stichting verkrijgbaar voor f 1,25. Tevens kunt u vermelden aan welke sectievergaderingen u bij voorkeur zoudt willen deelnemen.

Kosten voor preadviezen en lunch dienen te worden overgemaakt op girorekening 390564 van de Stichting voor Maatschappelijk Werk in de provincie Utrecht, onder vermelding van 'preadvies (en) lunch provinciale dag'.

Rapport. Op aanvraag is bovendien verkrijgbaar het rapport 'Onderzoek naar de sociale achtergronden van arbeids-

moeilijkheden bij jeugdige werknemers' ad f 2,50 per exemplaar.

Verslag. Een verslag zal t.z.t. verkrijgbaar zijn ad f 1,25.

Uw opgave zien wij gaarne tegemoet vóór 20 september 1958, waarna u de preadviezen en de indeling in de secties zullen worden toegezonden.

Het bestuur van de Stichting voor Maatschappelijk Werk in de provincie Utrecht,

Boekbespreking

Ome Jan

Ome Jan is pas overleden. Onze lezers weten, tien tegen één, wie Ome Jan is — ja, is en niet wás, want Ome Jan is onvergetelijk. U en praktisch alle Nederlanders kennen Jan van Zutphen als Ome Jan. Hij is het symbool van de verheffing-zonder-zelfverheffing, de onbaatzuchtigheid-zonder-aanzien-des-persoons, de bekommernis-om-nooddruft-en-ziekte. Hij is niet alleen de pionier van de tuberculosebestrijding. Hij heeft veel meer gedaan in zijn jonge jaren tot aan het einde van zijn viereennegentigjarige leven toe. Hij is een van hen, die het Nederlandse volk uit zijn vaak principiële, maar soms ook hinderlijke splitsingen heeft opgetild tot het verrichten van nobele daden. Om al deze dingen eren wij Ome Jan van Zutphen.

Eerstdaags verschijnt de 'roman' van zijn leven, 'Ome Jan' getiteld en door een van zijn naaste vrienden, Age Scheffer, uit zijn mond opgeschreven. Het boek is de geschiedenis van een bescheiden, offervaardige, sterke man, die bijna een eeuw (en wat voor een eeuw!) heeft meegeemaakt — inderdaad, letterlijk meege-máakt. Het werk is geïllustreerd met talrijke foto's en prenten. Bij het lezen en bekijken zal dikwijls (met een sterker dan ooit gevleugeld woord) worden gevraagd: 'Weet je nog wel?' De uitgave is met haar meer dan driehonderd bladzijden duur uitgevoerd op een flink formaat in een linnen, met goud gestempelde band en een pakkend stofomslag. Zij zou in al haar rijkdom best f 17,90 kunnen kosten en toch is de prijs maar f 7,90. De 'roman' is dus binnen het bereik van vrijwel iedereen.

De Arbeiderspers heeft dit belangwekkende boek als extraboek aan haar romanserie, de Arbo, toegevoegd. In deze Arboserie, waarvoor men nog kan intekenen, kost het levensverhaal van Jan van Zutphen f 4,95.